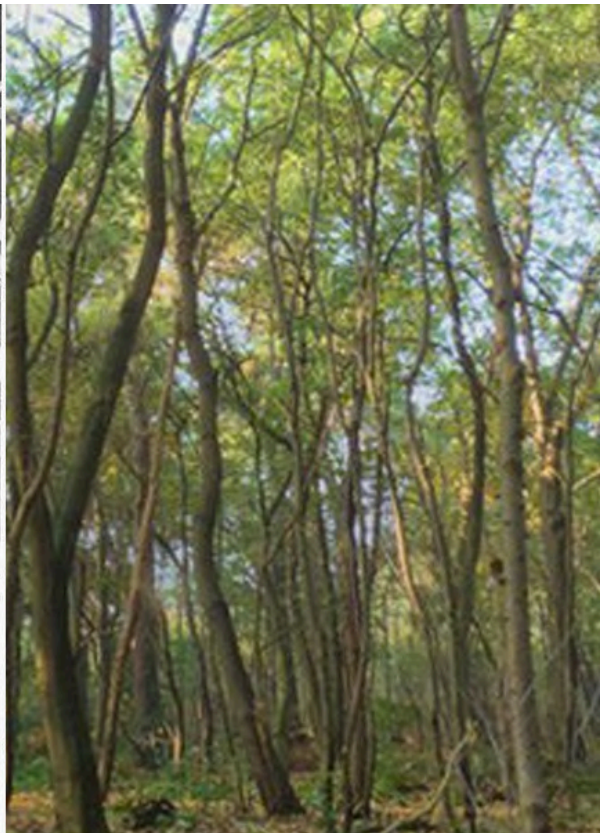

Ansökan till **VISIONER** Visioner i Norr Steg 2
2024-04-04

TEAM VEX

PELLE BACKMAN (kontaktperson)
EBBA HALLIN
TOMAS MAZETTI
ÅSA CEDERQVIST
DAVID SANDSTRÖM

Braulio Amado/ Arnov Dulmen

INTRODUKTION (1)

RÖTTER

Framtiden har varit här länge. Men den är relativt svår att hantera. Den är inte lika optimistisk och expansiv som förr i världen, den går inte att hantera med samma verktyg. Konstant tillväxt och höjd standard är lättare att saluföra än regression och återhållsamhet. Världen matas också hela tiden med parallella narrativ. Hållbarhetsperspektiv är att förstå att man är en del av något större / längre än nuet.

En stad är ett sorts giftermål mellan personerna som verkar där och omgivningen. Den anlagda omgivningen kan ha något med platsen att göra eller vara formad av andra faktorer.

Att vara är en kamp mellan föreställning och förnuft, fantasi och rationalitet.

Det som ska byggas hamnar ofta i kläm mellan kapital och byråkrati i ett spel som det är svårt för små aktörer att bemästra. Vi måste också beakta natur och resursutvinning. I Norrland har förhållandet alltid ställts på sin spets.

Processen runt samhällsbyggande är en av de rester från modernismens samhällsreform som har vuxit över sig själv, och nu matar sig själv. Initiativen har också förflyttats från planavdelningarna till privata aktörer. Vem är avsändare, vem är brukare? Varför kan det inte vara samma? Från en storebror till en annan.

Hållbarhet handlar om strategier och makt. Om hur ovanifrån och underifrån kan mötas. Var finns den konstruktiva gemensamma allmänna rörelsen framåt?

STARTPUNKT

Team Vex har haft informella band under lång tid men ser en chans att hitta ett givande samarbete i och med detta projekt. Samtliga medlemmar i teamet söker förnyelse och deltagande i stadsrummets olika sfärer.

Teamet har starka kopplingar till Västerbotten och våra möjligheter att arbeta på plats är utmärkta. Alla i teamet har bott/ studerat/ jobbat i Umeå vid skilda tillfällen. Tre av teamets medlemmar är uppvuxna i Umeå och engagerade sig där i stadsutvecklingen bl.a. genom allhusrörelsen, odéonockupationen och grundande av scener för undergroundmusik m.m.

PLATSENS SKÄL

Umeå ligger kanske tematiskt och känslomässigt närmast. Även Skellefteås utmaningar är väldigt intressanta för oss och inbegriper till viss del även Umeå, och stora delar av Norrland. Hur hanterar man en global ekonomi lokalt? Skellefteås kommun står inför många svåra val som ställer samhällsplanering på sin spets.

Samtliga frågeställningar/ platser i utlysningen intresserar oss och vi ser ingångar till starka projekt i alla.

RÄTT HÅLL

En del av hållbarhetsfrågorna kan säkert besvaras med certifikat och EU-standard men vi tänker att fokus borde flytta närmre. Vi måste kunna hitta en mellanväg mellan den lite förvirrade överstatlighet som finns kvar och storföretagens hets. Hur kan vi hjälpa varandra att växa ifrån idén om oss själva som kunder? Vi tror att relationen mellan samhället som *servning* och medborgarna som *serverd* måste brytas, justeras, uppdateras i en hållbar omställning. Det har detta projekt en möjlighet att bidra till.

TEAM (2)

TEAM VEX

Pelle Backman (kontaktperson), arkitekt, fysisk planerare med bakgrund inom musik. Egen praktik sedan 2005, lärare på KTH Arkitektur 2005-15, gästlärare på UMA Umeå och andra europeiska arkitekthögskolor. Från Mariehem Umeå.

Ebba Hallin, arkitekt, fysisk planerare. Egen praktik sedan 2005. Lärare och forskare på Umeå Arkitekthögskola 2009-13 och KTH Arkitektur 2005-08 och 2014-18.

Tomas Mazetti, kommunikationsstrateg. Uppvuxen på bondgård i Sörfors Umeå. Drev PR-byrå Studio Total fram till 2016 med en rad uppmärksammade kampanjer. Efterlyst av KGB.

Åsa Cederqvist, konstnär och filmare med bakgrund inom musik. Verksam sedan 2000. Anställd som lektor på Textil, Konstfack 2010-20. Ställde ut på Galleri Verkligheten i Umeå 2014. Släktrötter i Holmsund.

David Sandström, låtskrivare, musiker, musikproducent och författare från Teg Umeå.

Ett team sammansatt för att kunna röra sig mellan media, lagrum, byråkrati, planprocess och över till poesi och performance. Förutom lång och bred erfarenhet inom plan- och samhällsbyggnadsprocesser och cirkulära processer, har vi även massiv kunskap och erfarenhet inom pedagogik, medskapandeprocesser, rollspel samt kommunikation och förmedling i alla typer av media. I vårt kontaktnät – som vi inte drar oss för att involvera – ryms kompetenser inom allt.

MINNESFÖRLUST

Människan spenderar i allt högre grad sin tid i en miljö människan själv har byggt. Människan är urban. Men vad är en stad, vad är en stadsdel? Eller framförallt kanske - vad skulle det kunna vara? Går det att tänka om för ett ögonblick?

Vi vill nollställa metoder och syften. Var är jag? Vad ska vi göra här? Vad skulle vi kunna göra här?

TOTAL RECALL

Nu väljer vi ett narrativ, eller rättare sagt så många som möjligt. Få ned skalan. Alla de vanligaste influenserna, alla sätten att bygga på kommer ändå att sippra in. More is more som Yngwie Malmsteen brukar säga.

Enda utvägen ur den beroendeställning som skapats är genom egen produktion. Där måste ett handlingsutrymme skapas, och självförtroende nog för att ta det i besittning. Så många handlingsutrymmen som möjligt, så många självförtroenden som möjligt.

ROLLSPEL

En bra demokratisk stad är kanske inte byggd på konsensus, utan på en struktur som tillåter många parallella viljor. Vi tror på en i alla lägen additiv princip. Maximalt med lager.

Vår metod är collage, addera istället för att renodla, skippa sökande efter sanning. Vi tror att svaren finns i den fysiska miljön, i allt vi tillskriver den.

Precis som en plats kan berövas sin själ - om en plats saknar en själ går den att mana fram.

Genom att söka upp och bena ut regelverk och andra (osynliga) faktorer som formar det framtida brukandet av platsen, vill vi testa att vända processen. Vi vill vara medium mellan lagrum och ogräs.

Sökord

Mytologi och illusioner, Fake Amnesia, vildhet, återförtrollning, Undkomma storebrorsmentalitet från stat/region + storföretag, Antianläggning, Baklängesanläggning, Individuellt drivet, Småskaligt byggande, Jordlösas Plats

DNA

Hur transformeras en plats till att bli stad? Hur har planprocessen utvecklats över tid? Hur påverkar dagens begrepp och planverktyg utfall i den "färdiga", detaljplanerade, kontrollerade miljön?

Vilka maktstrukturer ger vad, som utvecklas när? Hur får vi röra oss fritt i förhållande till lagrum och konventioner? och framförallt vem får göra det? Vems är staden?

Dna:t för en stad är ju inte bara dokumenten och reglerna, utan det lagras också in ny dna för varje (ful/ dålig/ genial) grej som byggs. Vad händer när vi lyssnar till naturens starka röst och tänker på oss som del av den? Går att manipulera direkt och indirekt.

EXPEDITION

Vi träffar lokala tjänstemän på plats och arbetar med de aktuella frågeställningarna tillsammans med dem i workshop-format. Vi undersöker hur planprocessen skulle kunna vridas. Rustade med lite andra verktyg än vanligt tror vi att man kan nå längre och bli klokare, kanske lösa några knutar och definitivt vända på några perspektiv.

Vi är intresserade av att hitta mer hållbara plan- och anläggningsmetoder, i praktiken. Som tillåter långsamhet, ovisshet, föränderlighet. Som tillåter en brukare som ändrar inriktning eller en marknad som blir irrelevant. Som tillåter fler ägandeformer än man kan räkna ut. Vi är intresserade av att bädda för att en mängd olika städer ska rymmas i en och samma.

Vi ser projektet som en expedition i ungefär den här ordningen:

1. Ekonomiska, politiska och demografiska förutsättningar. Intervjuer med aktuella aktörer (text/ film).
2. Kartläggning och sammanställning av lokal/ aktuell stadsutveckling.
3. Event på platsen. 3 x tillfällig etablering. Kartläggning genom attack och djupt lyssnande.
4. Workshop/ seminarium: Planprocessen med politiker och tjänstemän. Hitta alternativ.
5. Ny projektplan och utkast till stadsplan och/ eller planprocess. Renodla och överdriva.
6. Fullskaletester (plats specifika) och revidering av utkast.
7. Forum (utställning, öppen dialog).
8. Dokumentation, publikation.

DOKUMENTATION (4)

PLAN POIESIS

Teamets undersökande arbete och inventeringar dokumenteras tillsammans med installationer och performance på plats genom foto/ film/ ljudupptagning samt ritning/ grafiskt material och text. Materialet visas i en utställning samt skapar bas för ett arkiv om platsen. Innehållet påverkar formatet.

LÄRANDE (5)

VEM ÄGER RÄTTEN TILL STADEN

Vems är platserna? Hur ser folk på sina möjligheter att forma sin miljö? Vilka egenskaper får platser genom den byråkratiska processen? Hur kan vi implementera alternativa vägar inom stadsbyggnadskonsten?

Vi involverar tjänstemän och myndigheter i en fördjupning där kommunen måste formulera sig. "Det ryms inte inom detaljplanen" är inte ett svar på vad någon vill göra. Kommunen får nya delar till sitt arkiv, hjälp att hitta nya nycklar, nya verktyg.

Vi vill utveckla idéerna och belysa utmaningarna genom dialoger och event på platsen. Medvetandegöra genom agerande som lockar fram, retar upp, inspirerar, provocerar. Intervjuer, dokumentation och förslag publiceras digitalt efterhand och sammanställs slutligen i en utställning.

UTGÅNGSPUNKTER (6)

MÖNSTER OCH MEDBORGARE

Form follows konjunkturläget, och BBR förstås, eller hur var det nu? Får vi verkligen de städer vi vill ha? Med alla intressen, behov och tekniska förutsättningar borde det kunna bli så mycket rikare miljöer än vad som oftast byggs idag.

Vi har långsamt släppt taget om efterkrigstidens internationella, rationella modernism - men vad har vi fått i dess ställe? Nostalgisk-pittoreska lågprispastischer på tiden just innan modernismen slog igenom. Om mäklaren själv får välja.

Är det här rimligt som byggande av identitet? Eller spelar det ingen roll längre för att vi lever i bilden, lever i det digitala? Om det stämmer, kunde det vara en rolig idé att pröva tesen om det fysiska som identitetsbyggande.

Vad hade till exempel hänt om egnahemsrörelsen inte fastnat till en estetisk typologi utan utvecklats till en allmän metod för byggande?

LA SOCIÉTÉ DU SPECTACLE

Text av Guy Debord 1967 > [Society of the Spectacle](#)

Människans behov av spektakel. Människans lättmanipulerade och lätt distraherade natur. Människans förmåga att ersätta verkligheten med föreställningar. En tillgång som också gör oss sårbara.

Spektaklet lever vidare, kanske starkare än någonsin. Allting handlar om uppmärksamhet. Debords begrepp och verktyg är användbara för analys och strategi, och som bollplank med det vi bygger vidare på. En port till Situationisternas värld och tankar om stad. Motståndet mot modernismens blinda fläckar.

Lösningen är att äga spektaklen.

DELTA-X

Idéprojekt/ planförslag Norrköping, Himmelfahrtskommando 2012, *Europas 11* > [Delta-X](#)

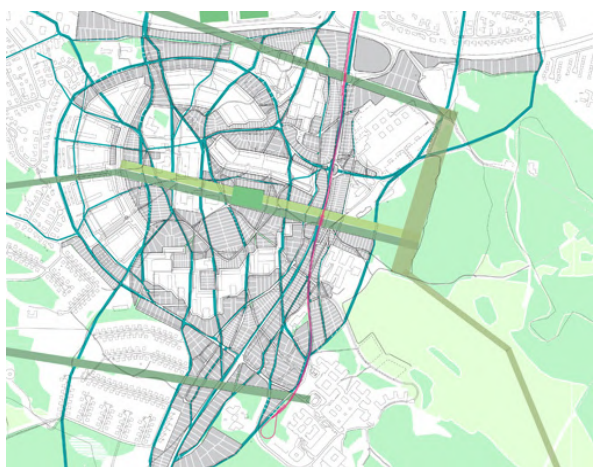
Principer för omstrukturering av den byggda miljön. Utforskande av idén om hur små fastigheter med oregelbunden geometri och generösa planregler kunde vara en metod för att rubba status quo inom stadsbyggnad. Även en sorts kontrapunkt till existerande miljonprogramsområde samt intention att införa sly (det otuktade) som begrepp och praktik i stadsbyggande. Norrköpings kommun upplät aldrig någon mark men tog fram ett planprogram och experiment genomfördes med etableringar på plats.

METROCABLE DE CARACAS

Infrastrukturintervention Venezuela, *Urban-Think Tank 2006*

Metrocable är installationen av ny kommunikation som vänder på möjligheterna för alla brukare inom och utom ett område. En destination och punktinsats mot segregation som förbättrar och utvecklar inom befintlig miljö. Och kanske en attraktion i sig. Påminnelse att ibland en gest, en enda stark och ganska krass installation kan vara det mest effektiva.

Där Delta-X är som summan av en massa små händelser är strategin med Metrocable det omvända. Analys av strukturella effekter i artikeln > [Infrastructure and Insurrection: The Caracas Metro and the Right to the City in Venezuela](#)

Delta-X, Norrköping

Metrocable, Caracas

CV (7)

TOMAS MAZETTI (f 1972 Umeå)

- Uppvuxen på bondgård i Sörfors, Umeå
- Filosofi Umeå Universitet
- Juristlinjen Lunds Universitet
- Financial Times Boldness in Business 2017

Projekt i urval

- PR-byrå **Studio Total** 2005-2016
- **Kulturpartiet** kampanj för Riksteatern 2005
- Gudrun Schyman/ **FI-kampanj** mot löneskillnader 2010
- **Teddybear Airdrop Minsk** Vitryssland 2012
- Driver och äger **TNSID** Nordic Society for Innovation and Discovery sedan 2015

DAVID SANDSTRÖM (f 1975 Umeå)

- Född och uppvuxen på Teg
- Låtskrivare, musiker, musikproducent, författare

Projekt i urval

- **Refused** 1992-98, 2012-
- **David Sandström Overdrive** 1998-
- Performancekollektivet **TEXT** 2000-
- **Om det inte händer något innan imorgon så kommer jag** 2000
- **Tillflykt** dokumentär om Västerbotten, Folkets Bio/ Månharen 2007
- **En bondes död** Romanus 2022 med Negar Naseh
- **Jag kan höra henne yla över bomberna i Gaza** om Sara Lidman 2023

ÅSA CEDERQVIST (f 1975 Stockholm)

- Verksam i Stockholm
- Konstfack MFA 1995-2000
- Regissör av reklamfilm och musikvideos 2003-2016
- Gästlärare Beckmans, konstpedagogiska projekt med bla. Moderna museet, 2007-2009
- Lektor i konst, Textil, Konstfack 2010-2020
- Högskolepedagogik Konstfack 2011
- Materialities, postgraduate kurs, Kungliga konsthögskolan, 2019-2022
- IASPIS 1-årigt stipendium Berlin 2017
- Erhöll Carl Axel Valéns stora stipendium 2023

Projekt i urval

- 2022-2024, **Mycelia**, pågående offentligt uppdrag för Göteborg konst. Innehåller både en öppen idéprocess med olika labb & workshops, samt produktion av ett fysiskt verk. Invigs september 2024.
- 2023, **Giga-annum**, AR verk, skapat för utställningen *Vävda rum* som visades på över 150 platser i Sverige sommaren 2023, producerad av Riksförbundet Sveriges konstföreningar och Untold Garden.
- 2022, **Gränslandet**, offentligt verk i flera delar i Heby Folkets Park, genom Statens Konstråd och Folkets Hus och parker.
- 2021, **The Essence – spirit of the water + The Source**, AR verk och filminstallation, resultat av dialog med Färgfabriken och KTH forskningsprojekt NATURE som kretsar kring vattenanvändning o symbios.
- 2020, **Tomrummets Potential**, 5.1 ljudinstallation och trycksak i Vinterviken, i en av Nobels gamla spränggropar. Verket spänner över hur platsen har använts genom åren och reflekterar över hur det i alla tider finns de som måste sätta livet till för andras väl och ve.
- 2019, **Amorph Real**, AR app som skapar förlängningar mellan den fysiska och den virtuella världen.
- 2019, **Mama Dada Gaga**, film och installation, visad på mängder av festivaler och konstutställningar.

EBBA HALLIN (f 1977 Stockholm)

- Uppvuxen i Stockholm.
- Konstvetenskap, Stadsutveckling Stockholms Universitet.
- MArch KTH Arkitektur 2005. Höskolepedagogik KTH 2007.
- *Himmelfahrtskommando* med Pelle Backman sedan 2005. *HFK-bygg* sedan 2017. *ILK* sedan 2022.
- Lärare BA 2005-08, Lärare och examinator MA *Full Scale Studio* Arkitekturskolan KTH 2014-18
- Kursutvecklare och lärare Umeå Arkitektthögskola 2009-13
- Doktorandutbildning UMA 2012-13. *Detours: Architecture and Tourism*.

PELLE BACKMAN (f 1972 Umeå)

- Född och uppvuxen i Umeå.
- Kulturgeografi, Filosofi, Tyska Umeå Universitet.
- MArch KTH Arkitektur 2005. Höskolepedagogik KTH 2007.
- Lärare BA Arkitekturskolan KTH 2005-15
- Workshops Konstfack, UMA, Université de Freiburg, Antwerp
- *Himmelfahrtskommando* med Ebba Hallin sedan 2005. *HFK-bygg* sedan 2017. *ILK* sedan 2022.

Projekt i urval HALLIN/ BACKMAN (Himmelfahrtskommando/ HFK)

- **Superslask** film om impediment och glapp i planeringen.
- Detaljplaneconsult Gotlands kommun 2008-11
- **Delta-X**, vinnande förslag European 11. Efterföljande arbete med Norrköpings kommun.
- **Allmänning**, prisbelönt förslag i tävlingen om Vallastaden Linköpings kommun.
- **Vägar, Geometry of the Lost, Riksparken**, foto/ film/ förslag om infrastruktur som samhällsplanering.
- **Satans demokrati** 1 och 2, fast scenografi/ teaterinredning.
- **Bergamodellen**, idén om självbyggeri som medel mot avfolkning Högsby kommun.
- **HFK-bygg**, bygglovsmaskin
- **HB**, detaljplan och bebyggelse Gotlands kommun. Pågående, etapp 1-4 färdigställt.
- **RANG**, detaljplan och bebyggelse Gotlands kommun. Pågående.
- **Exorcist City**, idéprojekt för Statens Konstråd/ Mind over Matter 2019.
- **Drift**, idéprojekt för Statens Konstråd och Trafikverket/ Norrbottenbanan 2022.

PORTRÄTT (8)

Tomas Mazetti (foto Reuters)

David Sandström (foto Robin Laananen)

Åsa Cederqvist (foto Lisa Björk)

Ebba Hallin (foto Hedvig Marano)

Pelle Backman (foto Rubina Dafford)

KONTAKTUPPGIFTER (9)

PELLE BACKMAN

x@himmelfahrtskommando.se

+46 70 222 56 86

HFK AB org 559355-2176